

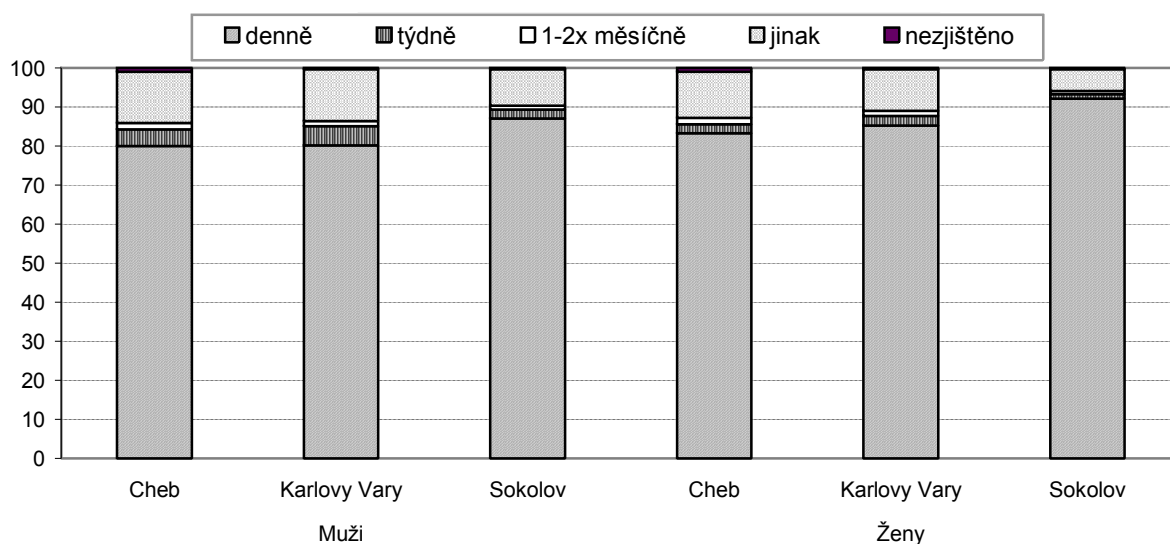
2.5 Frekvence vyjížd'ky, denní vyjížd'ka podle času stráveného na cestě

Oproti předcházejícím kapitolám, kdy byla započítána i vyjížd'ka do zahraničí, jsou údaje o frekvenci vyjížd'ky a použitém dopravním prostředku zpracovány pouze za dojíždějící za prací v rámci České republiky.

Z celkového počtu 53 959 vyjíždějících osob z obcí kraje jich v roce 2001 vyjíždělo denně 84,6%, týdně 3,0%, 1-2x měsíčně 1,2% osob a s jinou frekvencí 10,6% zaměstnaných. Celkem 0,5% osob pak neuvedlo frekvenci vyjížd'ky vůbec.

Ze všech osob **vyjíždějících denně** tvořily ženy 40%, v porovnání vyjíždějících žen představovaly ty, které vyjížděly za prací denně 87,5%. Pouze 1,8% žen vyjíždělo za prací týdně a 1,2% žen vyjíždělo 1-2x měsíčně. Sokolovský okres měl největší zastoupení žen vyjíždějících denně, a to 92,2% žen, nejmenší podíl zaznamenal okres Cheb, kde denně za prací vyjíždělo 83,2% žen.

Struktura vyjíždějících za prací z obcí kraje podle frekvence vyjížd'ky v okresech



U denní vyjížd'ky mužů byla situace podobná. Z celkového počtu denně vyjíždějících mužů v kraji jich nejvíce vyjíždělo za prací z okresu Sokolov (41,8% všech denně vyjíždějících) a představovali 87,0% ze všech vyjíždějících mužů z okresu Sokolov. Muži vyjíždějící týdně představovali 3,8% a ti, kteří vyjížděli 1-2x měsíčně 1,2%, stejně jako u vyjíždějících žen. Z rozdílné frekvence vyjížd'ky je patrné, že ženy preferují vyjížd'ky na kratší vzdálenosti než muži.

Podíl denní dojížd'ky se také významně mění podle prostorového typu. Zatímco mezi obcemi okresu dojíždí denně 82,3% osob, mezi okresy kraje je to 14,1% a do kraje dojíždí 3,6% osob. Největší podíl denně dojíždějících je v okrese Sokolov (87,9% osob) a nejmenší v okrese Karlovy Vary (75,9% osob). V Karlovarském kraji je naopak nejvyšší denní dojížd'ka do okresu Karlovy Vary (19,2% osob) z okresů Cheb a Sokolov.

Tab. 2.5.1 Denní vyjíždka za prací podle času stráveného na cestě v letech 1991 a 2001

Kraj, okres	1991					2001					průměrný čas strávený na cestě (v min.) ¹⁾
	denně vyjíždí za prací z obce bydliště	struktura (v %) podle času stráveného na cestě				denně vyjíždí za prací z obce bydliště	struktura (v %) podle času stráveného na cestě				
		do 14 minut	15 - 29 minut	30 - 59 minut	60 min. a více		do 14 minut	15 - 29 minut	30 - 59 minut	60 min. a více	
Kraj celkem	50 912	5,1	20,9	51,5	22,5	46 286	17,6	41,8	34,9	5,4	31,1
Cheb	11 445	7,5	20,9	47,9	23,7	11 073	18,2	42,4	34,2	4,9	30,6
Karlovy Vary	16 783	5,0	17,0	50,0	28,0	15 778	15,6	39,7	38,3	6,2	32,7
Sokolov	22 684	3,9	24,0	54,4	17,7	19 435	19,0	43,2	32,6	5,1	30,2

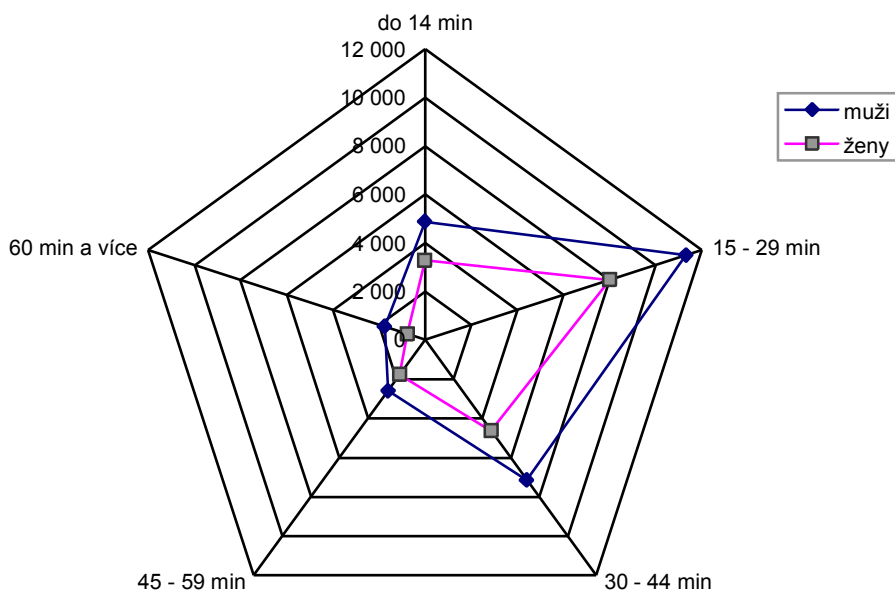
¹⁾ vážený průměr počítaný ze středů intervalů, tj. 7,5; 22,5; 45 a 85 minut

Srovnáním času tráveného na cestě v letech 1991 a 2001 vyplývá, že délka cest za prací se snížila za deset let o třetinu. V roce 1991 cestovalo denně za prací nejvíce osob 30 minut až 1 hodinu (51,5% osob), zatímco v roce 2001 už byla nejpočetněji zastoupena kategorie cestujících 15-29 minut (41,8% osob). Druhou nejvíce zastoupenou kategorií vyjíždějících v roce 1991 byla skupina lidí, jimž čas trávený cestou do práce zabral více jak 60 minut (22,5% osob), v roce 2001 lidí dojíždějících déle než hodinu bylo již jen 5,4%. Nejvíce denně dojíždějících v roce 2001 je zastoupeno v kategorii 15-29 minut, nejvíce vyjíždějících týdně a měsíčně pak v kategorii od 45 do 59 minut. Rozdíly ve struktuře vyjíždějících do jiných obcí okresu a mimo kraj názorně ukazuje následující graf.

K hlavním příčinám zkrácení doby vyjíždky za prací přispělo zvýšení nárůstu počtu automobilů celkově, lidé za prací více cestují nejen jako řidiči, ale došlo k nárůstu osob jezdících jako spolucestujících. K důležitým změnám došlo i v přepravě hromadné. Zkrátila se nejen doba přepravy, ale došlo i ke zkvalitnění některých frekventovaných komunikací a přibýlo soukromých dopravců. V neposlední řadě došlo k omezení dojíždky na delší vzdálenosti, která se stala neekonomickou díky růstu cen zejména pro kategorie nekvalifikovaných pracovníků.

Na strukturu vyjíždějících podle pohlaví měly tyto změny hodně podobný dopad. Jak ukazuje následující graf, struktura vyjíždějících podle pohlaví a času stráveného na cestě se výrazně nelišila. Graf znázorňuje také menší ochotu žen cestovat za prací na delší vzdálenosti, než muži.

Denně vyjíždějící za prací z obcí kraje podle času stráveného na cestě



S rostoucí velikostí obce se prodlužuje průměrná doba strávená na cestě za prací. Výjimkou jsou obce s 5 000 až 50 000 obyvateli. Tato skutečnost je do značné míry ovlivněna územní strukturou v kraji, kdy obyvatelé těchto obcí preferují ztrátu zaměstnání před neekonomickou dojížděnou do vzdálenějších obcí. Jedná se především o méně kvalifikované zaměstnance. Největší podíl takovýchto obcí je v okrese Sokolov. V obcích do 200 obyvatel činí průměrná doba dojížděky 27 minut, v Karlových Varech (jediné obci v kraji s počtem obyvatel vyšším než 50 000) zaměstnaní tráví na cestě do práce v průměru 34,2 minuty. Tato skutečnost je z části způsobena častější dojížděnou na pracoviště, která jsou vzdálena déle než hodinu u vyjíždějících z větších měst a také delší dobou strávenou na cestě po vlastním městě u těch, kteří kombinují více dopravních prostředků. Ženy cestou do práce stráví v průměru o 1,4 minuty méně než muži. Absolutně nejvíce mužů i žen cestuje z obcí s počtem obyvatel 10 000 až 20 000 a čas strávený na cestě do práce jim zabere 15-29 minut.

Tab. 2.5.2 Denní vyjížděka za prací podle času stráveného na cestě podle velikostních skupin obcí

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel								
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
	Celkem									
Denně vyjíždějící za prací z obce bydliště	46 286	838	3 884	4 287	6 307	6 503	5 813	9 080	6 158	3 416
z toho s dobou cesty (v %):										
do 14 minut	17,6	21,0	22,5	20,4	18,9	16,4	12,9	20,4	15,2	12,7
15 - 29 minut	41,8	47,4	42,7	42,1	42,5	41,2	41,0	42,2	43,2	36,7
30 - 44 minut	25,5	21,5	22,9	23,9	25,5	25,2	28,5	24,2	26,6	28,6
45 - 59 minut	9,4	6,0	7,2	8,6	8,6	10,9	10,5	8,7	9,2	13,1
60 minut a více	5,4	4,2	4,6	4,9	4,3	6,0	7,1	4,2	5,7	8,5
Průměrný čas strávený na cestě v minutách ¹⁾	29,9	27,0	27,6	28,7	28,8	30,9	32,4	28,3	30,5	34,2
	Muži									
Denně vyjíždějící za prací z obce bydliště	27 751	472	2 195	2 462	3 624	3 811	3 686	5 425	3 673	2 403
z toho s dobou cesty (v %):										
do 14 minut	17,5	20,3	22,8	19,6	18,6	16,9	12,3	21,4	15,3	12,3
15 - 29 minut	40,8	47,0	41,3	40,4	41,5	39,4	39,9	42,0	42,4	37,2
30 - 44 minut	25,8	20,8	22,8	24,8	25,4	25,7	29,9	23,0	27,2	28,7
45 - 59 minut	9,4	6,6	7,3	9,5	8,8	10,6	10,3	8,2	8,6	12,9
60 minut a více	6,3	5,3	5,7	5,6	5,5	7,1	7,5	5,0	6,3	8,7
Průměrný čas strávený na cestě v minutách ¹⁾	30,5	27,8	28,3	29,6	29,6	31,5	32,9	28,4	30,8	34,3
	Ženy									
Denně vyjíždějící za prací z obce bydliště	18 535	366	1 689	1 825	2 683	2 692	2 127	3 655	2 485	1 013
z toho s dobou cesty (v %):										
do 14 minut	17,7	21,9	22,0	21,4	19,3	15,8	14,0	18,9	14,9	13,8
15 - 29 minut	43,3	47,8	44,5	44,4	43,9	43,8	43,0	42,5	44,4	35,6
30 - 44 minut	25,1	22,4	23,1	22,7	25,5	24,4	25,9	26,0	25,7	28,4
45 - 59 minut	9,6	5,2	7,2	7,5	8,3	11,4	10,9	9,5	10,0	13,5
60 minut a více	4,2	2,7	3,1	3,9	2,8	4,5	6,2	3,0	4,7	8,1
Průměrný čas strávený na cestě v minutách ¹⁾	29,1	25,8	26,8	27,4	27,7	30,0	31,4	28,3	30,1	33,9

¹⁾ vážený průměr počítaný ze středů intervalů, tj. 7,5; 22,5; 37,5; 52,5 a 85 minut

Průměrný čas trávený na cestě za prací u vyjíždějících z obce činil v roce 2001 v Karlovarském kraji 29,9 minuty. Oproti tomu čas trávený **dojížděnou v rámci obce** byl 16,8 minuty. Celkově se ženy na vyjížděce v obci podílí 53,1%. Více jak polovinu mužů i žen dojížděka v rámci obce za prací nezabere více jak 14 minut. Nejdéle v průměru dojíždí muži i ženy z okresu Karlovy Vary, nekratší dobu na cestě do práce pak tráví zaměstnaní z okresu sokolovského. Celkově nejdelší dobu dojíždí muži v okrese Karlovy Vary (18,3 minuty) a nejméně ženy z okresu Sokolov (14,1 minuty). V kategoriích do 30 minut se větší měrou na vyjíždějících

v obci podílí ženy. Z této skutečnosti je opět patrné, že preferují vyjížděku na kratší vzdálenosti i při dojížděce v obci. Průměrný čas strávený dojížděkou nevykazuje mezi pohlavími velký rozdíl. U mužů činí 17,4 minuty, u žen 16,3 minuty.

Tab. 2.5.3 Vnitroobecní dojížděka za prací podle pohlaví a času stráveného na cestě

		Dojíždějící za prací celkem	z toho čas dojížděky (v minutách)						Průměrný čas strávený na cestě (v min.) ¹⁾
			do 14	15 - 29	30 - 44	45 - 59	60 - 89	90 a více	
Dojíždějící v obci celkem	počet	70 853	36 574	25 725	6 746	939	194	124	17
	v %	99,2	51,6	36,3	9,5	1,3	0,3	0,2	x
v tom:									
muži	počet	33 222	16 782	11 887	3 439	538	139	98	17
	v %	99,0	50,5	35,8	10,4	1,6	0,4	0,3	x
ženy	počet	37 631	19 792	13 838	3 307	401	55	26	16
	v %	99,4	52,6	36,8	8,8	1,1	0,1	0,1	x

¹⁾ vážený průměr počítaný ze středů intervalů, tj. 7,5; 22,5; 37,5; 52,5; 75 a 105 minut

Dobou vyjížděky z obce se Karlovarský kraj řadí mezi 3 kraje s nejnižší průměrnou dobou dojížděky. Průměrně 31 minut dojíždí do zaměstnání ještě osoby krajů Královéhradeckého a Vysočiny. Dobou dojížděky v obci se Karlovarský kraj nijak výrazně neliší od průměru ostatních krajů kromě Prahy, která délkou doby dojížděky dvojnásobně tento průměr převyšuje.

Z porovnání doby dojížděky v obci za vybraná města vychází, že nejvíce osobám trvá cesta za prací do 15 minut. Výjimku tvoří vyjíždějící v Karlových Varech. Zde tvoří největší podíl osoby, jimž zabere cesta do zaměstnání od 15 do 30 minut. Karlovy Vary jsou také městem s největší průměrnou dobou (21 minut) strávenou zaměstnanými na cestě do práce. Naopak nejkratší průměrnou dobu vykazovali vyjíždějící v Mariánských Lázních. To do značné míry koresponduje i s velikostí jednotlivých měst. Přes poměrně rozsáhlé Karlovy Vary trvá cesta poměrně déle než třeba v Ostrově, který je soustředěn na poměrně malé ploše a čas trávený dojížděkou je 16,1 minuty. U Ostrova je potřeba brát ohled i na skutečnost, že městská doprava zde sice existuje, není však moc frekventovaná a pracující jejich služeb k cestě do práce spíše nevyužívají. S rostoucím počtem obyvatel měst roste i podíl těch, kteří vyjíždějí za prací déle jak 60 minut. Nejvíce patrné je to u Karlových Varů a Chebu.

Tab. 2.5.4 Vnitroobecní dojížděka za prací podle času stráveného na cestě ve vybraných městech

	Dojížděka v obci	Podíl podle času stráveného na cestě (v %)						Průměrný čas strávený na cestě (v min.) ¹⁾
		do 14 minut	15 - 29 minut	30 - 44 minut	45 - 59 minut	60 - 89 minut	90 minut a více	
Karlovy Vary	17 393	36,9	42,8	16,0	2,7	0,5	0,3	21
Cheb	10 961	44,1	42,2	10,8	1,2	0,3	0,3	18
Sokolov	6 075	50,4	39,5	8,4	0,9	0,1	0,1	17
Ostrov	4 355	54,0	35,5	9,0	0,7	0,2	0,1	16
Mariánské Lázně	4 232	52,6	39,1	6,5	0,8	0,1	0,1	16
Aš	3 839	46,7	38,7	11,3	1,4	0,2	0,1	18
Kraslice	2 057	49,5	38,6	9,6	1,3	0,5	0,1	17

¹⁾ vážený průměr počítaný ze středů intervalů, tj. 7,5; 22,5; 37,5; 52,5; 75 a 105 minut